

KIRÂATLER MES'ELESİ (6)

(...dünden devam)

Enes ibn Mâlik diyor ki: Ben de Mushaf yazarlar arasında idim. Bazen bir âyette ayrılığa düşerler, o âyeti Allah'ın Elçisi'nden duymuş bir adamı anımsadıklarında, eğer o adam orada değil de vâdîlerden birinde ise, âyetin öncesini ve sonrasını yazıp kendi yerini boş bırakırlardı. O adam gelir, yahut getirilir(bildiğini okuması kendisinden istenir)di. Böylece Mushaf'ın yazımı tamamlandıktan sonra Osman, vilâyetlere: "Ben böyle böyle yaptım. Yanımda bulunan öteki nüshaları imhâ ettim. Siz de yanınızda bulunan nüshaları imhâ edin!" diye yazdı.

Hz. Osman'ın, Mushaf'ı yeniden derletip çoğaltarak taşra illere göndermesindeki asıl gayesi, ümmet arasında baş gösteren okuma ayrılıklarını, ortadan kaldırmak ve bu yüzden çıkacak olan karışıklıkları önlemektir. Sözü tekrar Taberî'ye bırakıyoruz:

Bunlar ve benzeri haberler gösteriyor ki Müslümanların imamı, mü'minlerin emîri Affân oğlu Osman, –Allah kendisine rahmet eylesin– mü'minlere acıyarak onları birleştirmiş, bazı kimselerin imana girdikten sonra, daha kendi hayatında ve kendi huzurunda, dinden dönmelerinden endişe etmiştir. Çünkü zamanında ve huzurunda, Kur'ân'ın indiği ve Hz. Resûl'ün de inkârını küfür saydığı yedi harften bazılarını yalanlayanlar çıkmıştır. Henüz Kur'ân'ın inişi ve Peygamber'in aralarından ayrılış çağı pek yakın olan kendi zamanında bu ayrılıkları görünce, ileride daha büyük ayrılıkların çıkacağını sezinleyerek ümmeti bir Mushaf'ta ve bir kırâatte birleştirmiş; kendi Mus-hafından başka Mushaf sâhiplerini, özel mushaflarını yakmağa mecbur etmiştir. Ümmet de kendisine itâat etmiş, onun yaptığına doğruluğuna kani olmuş, âdil liderinin emrine boyun eğerek öteki altı kırâati bırakmıştır. Artık ondan sonra hiç kimse, yok olup izi kalmayan o kırâatleri bilemez. Çünkü Müslümanlar o kırâatlerin doğruluğuna inanmakla beraber onları bırakmışlardır. Bu da birliğin sağlanması için gerekli görülmüştür. Böylece öteki harfler ortadan kalkmıştır. Artık bugün Müslümanlar, yalnız öğüt veren, şefkatli imamlarının, kendilerine seçmiş olduğu tek harfi oku-mak zorundadırlar. Öteki altı harfi okuyamazlar (çünkü ortadan kalkmış olan o okuma çeşitlerini bilmek mümkün değildir).

(devamı yarın..)